

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztálvozás

9.439

Budavár bevételének hetvenötödik évfordulója.

1849 május 21-ike az egykori sajtóban.

Mikor Windischgraetz herceg elfoglalta Budát, e szavakkal csapta oda csákóját a tábori asztalra: „Finita la commedia!” és 1849 februárjában *körözlevelet adott ki Petőfi ellen*, aki akkor azonban már a haretérre ment. Pest-Buda helyzetét így könnyen elképzelhetjük és azt a lelkes örömet is, amit Budavár bevételének okozott. Minden magyar ember ismeri 1849 május 21-ikének történetét, — amelynek 75-ik évfordulójáról a hivatalos Magyarország megfélekedezett, — de kevesen olvasták az egykori újságok elsárgult levelein az események lázas izgalmas fogantatásait. Érdekes világot vetnek e sorok az újra bizakodó, a szabadságáért végtelenségig küzdő magyarság akkori napjaira.

Jókai újságja: az Esti Lapok a nagy eseményről

május 22-én lelkes vezető cikkén kívül a lap utolsó oldalán közli „Budavár mienk” kezdetű hivatalos tudósítást, mely így hangzott: „Május huszonegyedikén reggel öt órakor három zászlónk a várpalota új épülete mellett lobog. A latorjácson honvédeink mint zergék szöklődnek a várba. Az ellenség 21 fontosai felett hosszú póznán fehér lobogó hajlong. Az ostromtüzelés a bécsi kapu felé éjjelkor, tehát az osztrák uralkodás kezdete napján kezdődött: reggeli 1 órakor eredt meg a várkapunál s a tört falrés irányában csatározás és harc folyt virradatik. Honvédeinkre erősen puskáztak a bástyatornyokról és házak ablakaiból. *Ki nem puskázott, követet eresztett le.* De mind ez ostromló honvédeinket rohamtól el nem tartóztathatták. Az ellenség többszáz ezer lövése aránylag kevés embert ejtett el, mit onnan merek állítani, mivel a várfal alját szorgosan vizsgálom s igen kevés halottat vesznek észre, de most kezdődik az utcaharc, mely még sok hősiünknek kerülhet véérébe. A svábhegy felé levő bástyákról az ellenség fut, csak balra, a fejevári kaputól áll még néhány közember, honvédeink a tört fal részen a városba csoportosan felkapaszkodnak. Ez oldalon mind az ágyu-, mind a puskatűz egészen megszűnt, csak a Pest felőli oldalon ropog erősen a fegyvertűz. Fél 7-re reggel. Most egy puskapor-raktár röpött a légből. Bent a várban az utcaharc folyik. 7 órakor reggel. *A tüzelés megszűnt, a vár be van véve. Ludwig, kormánybiztos.*” Kossuth Lajos lelkesítő sorai zárják a jelentést. A kormány hivatalos lapja, a Közlöny (felelős szerkesztő:

Szerző: T. E.

Cím: Budavár bevételének hetvenötödik évfordulója

Forrás: Pesti Napló

3p (Hely) 1924. 5. 21. (Idő) (Köt. v. fiz.) (Oldal)

Hely

Idő

"1849/1924"

Személy

Székesfővárosi házi nyomda 1922

Gyurmán Adolf), az előbbi hivatalos tudósításon kívül közli május 23-án Görgei fővezérnek a vár meggyívásáról a kormányzónak küldött, 7308/17. sz. mu jelentését, mely a diadal reggelén készült.

Görgei rövid katonai jelentése

igy közli Kossuthal a sikert: „Budavár 3 s fél órányi ostrom után seregeink által bevételtek, május 21-én, 1849. 7 órakor reggel. Az egész várórség fogva van tisztjeivel együtt. Hentzi tábornok halálos sebet kapott s haldoklik. Az ellenség a győzedelmes ostromlás végperceiben még az utolsó cudarságot is elkövette s a lánchidon alkalmaztatott aknákat (Mienen) elsíttette. De minthogy a magyar nemeslelkűségét még bosszújában sem tagadhatja el, a fegyvertelen várórség többé nem bántatott... A részletes jelentés holnap fog beküldetni. Ezen rövid jelentésnek átvivője Kmety ezredes, aki ma is, mint mindig, kitünően viselte magát s úgy mint Leiningen, Máriássi, Triguel, Asbóth, Czillich stb. a legkétesebb körülmények között személyesen vezették embereiket a győzelemre.

A „nemzeti gyűlés” CLIX-ik ülése

május 22-én délután 1 órakor Almási Pál elnöklésével, Szemere Bertalan belügyminiszter előterjesztésére, a hadseregnek hálaköszönetet, Görgeinek pedig altábornagyi rangot és katonai érdemjelcsillagot szavazott meg közhelyesséssel. A Habsburg-uralkodás kezdetének 300-ik évfordulóján vették be Budát s „Magyarország szabad — ugymond Szemere — és pedig szabad úgy, hogy midőn saját erejével szabadságát s függetlenségét kivívta, elég erővel s hatalommal bír közremunkálni, hogy azt Európa többi népeinek biztosítsa.”

Budavár bevételének öröme 1849-ben ország-szerte szóltak a harangok s a késői utódok 75 évvel utóbb elfeledik megünnepelni a hős honvédek véres és diadalmas emlékét.

T. E.